

Bezoekadres college van B&W / Raadzaal
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer

Contact:
College van B&W
Gemeenteraad

Mei 2018

gemeente
Zoetermeer

Groene, veilige stad met ambitie

Thuis in de wijk

Coalitieakkoord

Gemeente Zoetermeer 2018 - 2022

VVD LHN D66 GroenLinks CDA
25 mei 2018

Inhoudsopgave

	pagina
1. Visie	02
2. Wijkgericht werken	04
3. Openbare orde en veiligheid	05
4. Sociaal Domein	07
5. Schaalsprong	11
6. Wonen	12
7. Groen en onderhoud	13
8. Energietransitie en duurzaamheid	14
9. Onderwijs en economie	15
10. Mobiliteit	17
11. Vrije tijd	18
12. Dienstverlening	19
13. Financiën en belastingen	20
Bijlage Uitgangspunten begrotingsbeleid	23

1. Visie

Zoetermeer is een actieve en speelse stad waar mensen vanuit allerlei achtergronden prettig met elkaar wonen, werken en recreëren. Met de meeste mensen gaat het goed, maar er zijn ook zorgen over achterstanden, armoede, gezinnen in problemen en kinderen die niet veilig opgroeien. Om ervoor te zorgen dat Zoetermeer een stad voor iedereen is en blijft, zetten we de komende jaren onder andere in op meer veiligheid, onderwijs, kinderen en jongeren. Ook voor ouderen moet Zoetermeer een toegankelijke en prettige stad zijn en blijven.

De gemeente Zoetermeer staat daarnaast voor grote opgaven. Van het bieden van passende woningen in een veilige, groene omgeving aan iedereen die in Zoetermeer wil (blijven) wonen tot de energietransitie, waarvoor stappen gezet moeten worden om in 2040 energieneutraal te kunnen zijn.

Ondertussen wordt ook steeds meer van mensen zelf verwacht, bijvoorbeeld in de zorg. Alleen samen kunnen we deze opgaven het hoofd bieden. Wij willen op al deze ontwikkelingen inspelen, door dichterbij te staan tegen de inwoners 'aan te kruipen' en meer wijkgericht te gaan werken. De gemeente staat naast de inwoners en heeft dienstverlening hoog in het vaandel staan. Inwoners hebben naast wensen over veiligheid, leefbaarheid en ondersteuning ook kennis, ideeën en initiatieven om hun eigen leefomgeving mooier en beter te maken.

Wij gaan de komende vier jaar energiek en ambitieus aan de slag met deze opgaven. Dat doen we dus niet alleen, maar samen met de inwoners. Zoetermeer is van iedereen, samen en in verbinding met elkaar maken we de stad.

Wat gaan we doen?

Wij hebben onze dienstverlening voor de inwoners, bedrijven en organisaties hoog in het vaandel staan. We werken vanuit de verbinding met de inwoners. Hun ideeën of initiatieven pakken wij op en we faciliteren ze waar nodig. Daarvoor werken we in allianties met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij zetten in op wijkgericht werken om dit te kunnen realiseren en dicht bij de inwoners te kunnen staan. We gaan aan de slag met wat nodig is. We passen de regels toe, maar we laten ons niet door de regels beknellen.

Wij staan voor een samenleving waarin alle Zoetermeesters een plek hebben. Dat betekent dat we alles wat goed gaat zoveel mogelijk willen versterken en dat we inzetten op het tegengaan van eenzaamheid. We trekken samen op tegen discriminatie en radicalisering en we ondersteunen iedereen die dat nodig heeft; zoals kwetsbare jongeren, ouderen en minderheden, net als de statushouders die als nieuwe inwoners welkom zijn in onze stad.

Wij vinden het belangrijk dat iedereen in Zoetermeer prettig kan wonen, werken en ontspannen. Een schoon, heel en veilig openbaar gebied is daarvoor belangrijk. Criminaliteit en overlast worden aangepakt, racisme en discriminatie worden niet geaccepteerd. Ook voor (huis-)dieren zijn we een vriendelijke stad. Zo komen er voor hondenliefhebbers extra voorzieningen.

Zoetermeer is en blijft een levendige stad. In de binnenstad is het goed winkelen en is er aantrekkelijke horeca. Jong en oud kunnen genieten van het vrijetijdsaanbod en van het groen in en buiten de stad. Initiatieven die dit actieve karakter versterken, blijven we ondersteunen. De afgelopen jaren hebben we de behoefte van de inwoners aan een nieuw recreatief zwembad goed gehoord. Dat moet er komen.

Wij willen Zoetermeer aantrekkelijk houden voor iedereen. Daarom investeren we in de stad. Wij zetten in op een breed programma voor de groei en de toekomst van Zoetermeer, zowel in het fysieke als in het sociale domein. We bouwen de komende jaren minimaal 10.000 nieuwe woningen. Daarbij bieden we een variëteit aan nieuwe woningen, voor alle verschillende groepen inwoners. Dit gaat samen met een kwaliteitsimpuls voor de leefomgeving en voor de maatschappelijke voorzieningen. Meer inwoners betekent ook een groter beroep op zorg en ondersteuning van de gemeente. Waarbij we iedereen de zorg bieden die nodig is. We geven een impuls aan het groene karakter van de stad. Dit onder andere door de groene linten te versterken en door te trekken naar de groene buitengebieden. Ook investeren we weer in het onderhoud van het groen en van de openbare ruimte.

Zowel voor de nieuwe woningen als voor de bestaande wijken hebben duurzaamheid en de energietransitie onze focus. We werken toe naar alle woningen energieneutraal. We zijn en blijven koplopergemeente als het gaat om duurzame woningen.

Bedrijvigheid is de motor van onze economie. Onze bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en economische groei. Daarom zetten we in op het creëren van een goed vestigingsklimaat en het moderniseren van onze bedrijventerreinen.

Onze stad is altijd goed bereikbaar geweest. Dit willen wij verder versterken door middel van duurzame mobiliteit, zoals de fiets. Wij werken aan een betere bereikbaarheid van de stad via een hoogwaardige ov-verbinding in de richting van Rotterdam en Leiden.

Deze plannen laten zien dat we de komende jaren belangrijke keuzes maken voor de hele stad. Maar iedere wijk in Zoetermeer heeft zijn eigen karakter en verdient daarom zijn eigen aanpak. Door wijkgericht te werken kunnen we stadsbrede ontwikkelingen goed vertalen naar de situatie in de wijk. Dit organiseren we met wijkwethouders en wijkregisseurs die integraal verantwoordelijk zijn voor de wijk en een sterkere rol krijgen. Zodat zij overzicht hebben van wat er in de wijk speelt en daarop goed kunnen inspelen.

Ook de voorzieningen voor zorg en welzijn, jeugdzorg, ouderenzorg en participatie gaan we wijkgericht organiseren. Op basis van een goede analyse van de wijk bekijken we welke voorzieningen in die wijk nodig zijn. Die brengen we samen in een cluster in de wijk. Daarmee sluiten we beter aan op de vraag van de inwoners en kunnen we de zorg dichterbij de inwoners organiseren. Ook zorgen we dat er in de wijk de mogelijkheid bestaat elkaar te ontmoeten. Met deze intensieve manier van wijkgericht werken gaan we gelijk in twee wijken aan de slag.

Dit akkoord beschrijft wat wij willen bereiken. Hoe we dat gaan doen zal in de komende vier jaar concreet worden vormgegeven. Daarbij zullen wij de inwoners van (de wijken van) Zoetermeer betrekken.

2. Wijkgericht werken

Wij willen er als bestuur zijn voor de inwoners in de stad. Met wijkgericht werken 'kruipen we dichtert' tegen de inwoner aan, ondersteunen we hun ideeën en initiatieven en pakken die samen met hen op.

We willen in de wijk slagvaardiger opereren en zaken aanpakken die in de directe woonomgeving van de inwoner belangrijk zijn. Zowel op het vlak van de openbare ruimte als op het vlak van de sociale voorzieningen. Dit betekent dat de wijkwethouder integraal verantwoordelijk is voor de wijk. De wijkwethouder werkt daarbij samen in collegiaal bestuur.

Net als de wijkwethouders krijgen de wijkregisseurs een sterkere rol. Ze krijgen meer beslissingsbevoegdheid en budget. Een deel van de budgetten uit de reguliere organisatie wordt naar de wijk overgeheveld. Met het huidige aantal van drie wijkregisseurs kunnen we dit niet realiseren. Daarvoor zijn zeven wijkregisseurs nodig met ieder een wijk of gecombineerde wijken met in totaal circa 20.000 inwoners.

Er is ruimte voor maatwerk per wijk. Het niveau van dienstverlening wordt stedelijk vastgelegd. Maar per wijk is er de mogelijkheid een hoger niveau te realiseren, naar gelang van wat daar nodig is. De aard van de samenspraak sluit aan op het soort vraagstuk. Voor wijkvoorzieningen is er nauwe samenspraak met de mensen die daar wonen. Voor stedelijke voorzieningen hanteren we samenspraak op stedelijk niveau en geven we ook een plaats aan stedelijke belangen.

We gaan de voorzieningen in het sociaal domein wijkgericht organiseren. Dit betekent dat er specifieke voorzieningen per wijk zijn, door een groep van aanbieders die zorg bieden in een cluster. De zorg is afgestemd op de vraag in die wijk. Daaraan ligt een goede analyse van de wijk ten grondslag.

In iedere wijk komt er een ontmoetingsplaats voor alle inwoners, in combinatie met andere wijkgerichte voorzieningen. Deze ontmoetingsplaatsen komen in plaats van de wijkposten.

Er komt meer jongerenwerk en er komen meer boa's. Per wijk leveren we daarin maatwerk.

We beginnen direct met deze nieuwe manier van wijkgericht werken in twee wijken, namelijk Oosterheem en Noordhove-Seghwaert. In de andere wijken zetten we alvast stappen waar zich goede mogelijkheden voordoen.

Bij het wijkgericht werken zetten wij in op:

- Ondersteunen van ideeën en initiatieven van de inwoners.
- Integrale en sterkere rol van wijkwethouders en wijkregisseurs, meer wijkregisseurs.
- Verschillende soorten samenspraak voor voorzieningen op wijk- of op stedelijk niveau.
- Leefbaarheid, groen en sociaal domein wijkgericht organiseren.

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op, oplopend naar € 0,4 miljoen per jaar voor capaciteit van wijkregisseurs. Daarnaast een incidenteel totaalbedrag van € 0,7 miljoen als impuls voor het wijkgericht werken met de nadruk op investeringen in de eerste twee jaar.

3. Openbare orde en veiligheid

Veilig wonen, werken en ontspannen

Wij vinden het belangrijk dat iedereen in Zoetermeer veilig kan wonen, werken en ontspannen. Dankzij de inzet van politie, handhavers en inwoners is het met de veiligheid in Zoetermeer relatief goed gesteld. Maar het kan altijd beter. We gaan dus investeren in maatregelen die de veiligheid bevorderen. Criminaliteit en overlast zijn niet acceptabel en worden zoveel mogelijk aangepakt. Verder zetten we in op het voorkomen van racisme en discriminatie.

Een schoon, heel en veilig openbaar gebied draagt bij aan zowel de objectieve veiligheid als het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid). Dat geldt ook voor goed groenonderhoud. Dit komt apart aan bod bij de onderwerpen 'groen en onderhoud'.

Het aspect veiligheid wordt wijkgericht opgepakt door alle betrokkenen, zoals bewoners, wijkagenten en boa's. De wijkwethouders en wijkregisseurs krijgen een grotere rol. Zie daarvoor het onderwerp 'wijkgericht werken'.

Wij staan positief tegenover tijdelijk preventief mobiel cameratoezicht op locaties waar sprake is van overlast. Na afloop van de pilot die daarvoor loopt, wordt bezien hoe dit wordt voortgezet. Bij het werken aan subjectieve en objectieve veiligheid denken wij verder aan maatregelen om discriminatie en racisme tegen te gaan, zodat iedereen zich ook veilig voelt. Daarnaast gaat het om maatregelen die veilig wonen bevorderen (aanpakken babbeltuisc, woonoverlast en huiselijk geweld). Ook is het van belang dat onveilige plekken of plekken waar men zich onveilig voelt worden aangepakt. Preventie zal verder onder andere zijn gericht op jongeren die dreigen overlastgevend te worden. Door ervoor te zorgen dat zij mogelijkheden hebben met elkaar op geschikte plaatsen te 'chillen'.

Om de overlast van vuurwerk rond de jaarwisseling te verminderen, zullen de natuurgebieden worden aangewezen als vuurwerkvrije zones. Verder worden de inwoners van Zoetermeer in de gelegenheid gesteld gemotiveerd verzoeken in te dienen om andere gebieden als vuurwerkvrije zones aan te wijzen. Daarop zal met meeweging van alle relevante belangen worden besloten.

Door zeven extra boa's (handhavers) in te zetten kan er sneller en vaker repressief worden opgetreden tegen criminaliteit en overlast. Dit zal de veiligheid en het gevoel van veiligheid bevorderen. Ook wordt daarmee het signaal afgegeven dat dergelijk gedrag niet loont. Het huidige Zoetermeerse beleid ter uitvoering van de Wet Damocles zal worden voortgezet.

Om illegale kweek van wiet te beperken, moet het mogelijk blijven dit legaal bij een coffeeshop te verkrijgen. Het huidige aantal van één coffeeshop wordt echter niet uitgebreid.

Ten slotte is verkeersveiligheid een zeer belangrijk onderwerp. Op de doorgaande wegen maar ook in de wijken. Verkeersveiligheid zal dus ook wijkgericht worden opgepakt. We steunen het streven naar nul vermijdbare verkeersslachtoffers zoals dat ook wordt gesteund door onder andere de Provincie Zuid-Holland en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Dit doen we onder andere door handhaving en door een verkeersveilige inrichting van de wegen en paden.

Bij openbare orde en veiligheid zetten wij in op:

- Een schoon, heel en veiliger Zoetermeer door een wijkgerichte aanpak.
- Preventie, onder andere door tijdelijk mobiel cameratoezicht, maatregelen ter voorkoming van discriminatie en racisme, maatregelen om veilig te wonen, het aanpakken van onveilige plekken en het realiseren van geschikte plekken voor jongeren om te “chillen”.
- Het verminderen van vuurwerkoverlast rond de jaarwisseling door het aanwijzen van vuurwerkvrije zones, waaronder in ieder geval de natuurgebieden.
- Meer handhaving, onder andere door de inzet van meer boa's en voortzetting van het Damocles-beleid.
- Behoud van één coffeeshop, het huidige aantal.
- Verbetering van de verkeersveiligheid, zowel op de doorgaande wegen als in de wijk.

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van ruim € 0,5 miljoen per jaar, waarbij met name wordt ingezet op capaciteit van team handhaving en het voorkomen van ondermijning.

4. Sociaal domein

Voor ons draait het om de inwoner, met zijn of haar zorgvraag. Daaromheen organiseren we de zorg. Daarvoor sluiten we aan bij de wijkgerichte aanpak. Zo staan we dicht bij de inwoner en kunnen we bijdragen aan een sterke sociale basis voor iedereen.

De vraag in de zorg neemt toe. Het aantal ouderen in Zoetermeer groeit en mensen leven langer. Daarnaast leidt een betere en zichtbare toegang tot meer zorg. Om iedereen de zorg te kunnen bieden die nodig is, moeten we maatregelen nemen om de kosten beheersbaar te houden. Daarvoor is preventie een belangrijke inzet.

Voor iedere inwoner met een zorgvraag kijken we individueel wat nodig is en we werken vanuit de bedoeling. Op basis daarvan zoeken we de financiering, zo nodig uit verschillende potten. Zicht op de effecten van de zorg is essentieel voor de toekomst, daarom gaan we die vaker meten. We zetten in op preventie om zwaardere zorg en hogere kosten in de toekomst te voorkomen. Eenzaamheid is een complex en veel voorkomend probleem dat meer zorg met zich meebrengt. Daarom willen we sterker inzetten op eenzaamheidsbestrijding. Om armoede en schulden aan te pakken, willen we inwoners met deze problematiek zo vroeg mogelijk in beeld krijgen. Daardoor kunnen we grotere problemen met hogere kosten in een later stadium voorkomen. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn onmisbaar voor de zorg. Wij willen hen beter ondersteunen.

Binnen het sociaal domein hangen de verschillende soorten dienstverlening sterk met elkaar samen. Daarom noemen we eerst een aantal centrale uitgangspunten waarmee we voor het hele sociaal domein willen werken. Daarna gaan we in op de aandachtspunten voor iedere zorgwet apart. **De centrale uitgangspunten voor het sociaal domein zijn de volgende:**

- Met de dienstverlening in het sociaal domein sluiten we aan bij het wijkgericht werken. Per wijk is een gedegen analyse van de behoefte aan zorg de basis. De voorzieningen voor het sociaal domein worden afgestemd op die behoefte in de wijk en zoveel mogelijk in een cluster georganiseerd. De voorzieningen per wijk kunnen duidelijk verschillen in omvang en soort.
- De transformatie van het sociaal domein is in gang gezet, maar moet de komende jaren verder zijn beslag krijgen. Daarbij gaat het om de beweging van zware naar lichtere, maar ook best passende zorg. Wijkgerichte organisatie van het sociaal domein helpt om de transformatie - dicht bij de inwoner - vorm te geven.
- Een sterke sociale basis voor iedereen, de inclusieve samenleving en samenredzaamheid zijn belangrijke uitgangspunten voor de welzijn- en zorgvoorzieningen in het Zoetermeerse sociaal domein.
- We willen de zorgvraag altijd integraal bezien. Dus als een medewerker van de gemeente vanuit een bepaalde expertise bij een cliënt aan tafel zit, is die ook alert op andere onderwerpen die van belang kunnen zijn. Houding en gedrag van de ambtenaren zijn daarvoor een cruciale schakel. We werken met één gezin, één plan, één regisseur. We willen de toegang tot zorg vereenvoudigen zodat mensen met een zorgvraag minder vaak hun verhaal hoeven te doen en minder formulieren hoeven in te vullen.
- We willen beter zicht op de effecten van onze interventies. Daarvoor laten we meer maatschappelijke kosten-batenanalyses uitvoeren, om te toetsen of onze bedoelingen ook het effect hebben zoals we dat voor ogen hebben.
- We accepteren standaardisatie voor het merendeel van de gevallen. De werkelijke inzet van maatwerk zit op de kleine groep cliënten/gezinnen met de meest complexe problematiek. Daarbij gaan we voor de best passende zorg, ook als dat niet zonder meer binnen de regelgeving past.
- Zorggeld moet naar de zorg. We spreken ons uit tegen aanbieders met een te sterke monopoliepositie. We zoeken de beste balans tussen keuzevrijheid voor de inwoner en effectief georganiseerde zorg.

Jeugd

We zetten sterker in op preventie, daarvoor is jongerenwerk in de wijk een belangrijk middel. Daarmee kan in een vroegtijdige fase problematiek bij jongeren worden herkend, zodat zwaardere zorg in een latere fase kan worden voorkomen. We volgen de resultaten van het Actieplan Kostenbeheersing Jeugd op de voet en monitoren of de beoogde resultaten worden behaald.

Het vraagstuk 18-/18+ moet worden aangepakt. Jongeren die niet meer onder de Jeugdwet vallen, moeten na hun achttiende goed aansluitende zorg blijven houden. Een goede afstemming tussen de zorgverleners uit de jeugdwet en die van de Wmo is daarvoor essentieel. Wij willen dat verbeteren.

Wij willen de wachtlijsten in de zorg verkorten. Een tekort aan goed personeel is een belangrijke oorzaak van wachtlijsten. Hoewel wij daar niet direct invloed op hebben, trekken wij ons dit probleem zeer aan. Wij zullen er alles aan doen dat wel binnen onze beïnvloedingssfeer ligt, om het op te lossen.

Huiselijk geweld en kindermishandeling blijven problemen die we niet accepteren. In de bestrijding daarvan pakken we een actieve rol. Veilig Thuis is de nieuwe organisatie op dit terrein. Wij steunen de organisatie actief of grijpen in waar nodig.

Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning)

We vinden eenzaamheid een belangrijk aandachtspunt. Eenzaamheid komt onder ouderen voor, maar ook onder andere groepen inwoners zoals jongeren. Daarvoor versterken we onze bestaande aanpak. De wijkrestaurants zijn een mooie voorziening voor de hele wijk en zijn belangrijk om eenzaamheid tegen te gaan. We ontwikkelen een nieuw concept voor de wijkrestaurants en zetten dat breder in de stad in, dus niet alleen in de twee wijken waar nu wijkrestaurants zijn.

Mantelzorgers zijn uitermate belangrijk voor de zorg. Overbelasting van de mantelzorger ligt altijd op de loer. Daarom moderniseren we de mantelzorgvoorzieningen zoals het mantelzorg-compliment en de respijtzorgvoorzieningen.

De zorg rondom de cliënt moet effectief zijn geregeld, maar ook voor de cliënt zelf is het van belang dat er zo min mogelijk behandelaars per cliënt zijn. Pilots laten zien dat het verminderen van het aantal zorgverleners per cliënt goed mogelijk is. Ook houden we de rol van de onafhankelijke cliëntondersteuning tegen het licht.

Revalideren in eigen stad heeft de voorkeur. Ook al is dat meestal aan de zorgverzekeraars, wij willen onze mogelijkheden inzetten om de kans dat je in je eigen stad kan revalideren te maximaliseren.

De fysieke toegankelijkheid van de stad moet goed op orde zijn. De Toegankelijkheidsraad is daarvoor opgericht en moet slagvaardig kunnen optreden. Een belangrijke basis daarvoor is dat de Toegankelijkheidsraad een normenkader voorstelt, waaraan de openbare ruimte en gebouwen kunnen worden getoetst. Dan weet iedereen vooraf wat er in Zoetermeer voor eisen aan de toegankelijkheid worden gesteld.

De bereikbaarheid van de Wmo-afdeling van de gemeente is cruciaal om onze inwoners de juiste zorg te kunnen bieden. We willen die bereikbaarheid verbeteren.

Schuldhelpverlening

Het tijdig aanpakken van financiële problemen voorkomt later forse materiële en immateriële schade voor het betreffende huishouden, voor de gemeente en voor de samenleving. Denk aan huisuitzettingen, noodopvang, gezondheidszorg, jeugd- en gezinszorg. Daarom beseffen wij goed dat armoedebestrijding en schuldhelpverlening belangrijke aandachtspunten in het sociaal domein zijn. De dienstverlening moet voor iedereen goed toegankelijk zijn. Wij zetten in op preventieve maatregelen waarmee zwaardere maatregelen in een latere fase kunnen worden voorkomen. Het samenwerken met de maatschappelijke partners in de stad is daarvoor cruciaal.

Bewindvoering is een belangrijk middel in de schuldhelpverlening. Wij pakken onze rol om het systeem te verbeteren. We willen beter zicht op wat er gebeurt en we willen de kwaliteit borgen en misbruik voorkomen.

Armoedebelid

Ook in Zoetermeer is sprake van (verborgen) armoede. Wij streven ernaar het aantal Zoetermeeders dat in armoede leeft te verminderen. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor kinderen en jongeren tot 23 jaar.

We willen alle Zoetermeeders met schulden of in armoede kunnen bereiken. Een belangrijke factor daarvoor zijn de vrijwilligersorganisaties. Daarmee worden armoedegelden effectief en efficiënt ingezet. Daarnaast heeft de bestrijding van armoedeval onze aandacht, door in te zetten op maatregelen die leiden tot een voldoende stabiel inkomen uit een baan.

Arbeidsparticipatie

Bij het krijgen van een uitkering hebben uitkeringsgerechtigden de verantwoordelijkheid om binnen een redelijke tijd duurzaam in het arbeidsproces terug te keren en economisch zelfstandig te worden. Wij spreken hen aan op wat zij zelf kunnen. Wij vragen van iedereen een tegenprestatie. Die tegenprestatie is niet voor iedereen hetzelfde, maar het gaat zoveel mogelijk om een persoonlijke, ontwikkelingsgerichte stap. De aanpak voor inwoners die kansrijk zijn, verschilt van die voor inwoners die verder van de arbeidsmarkt afstaan. Maar beide groepen verdienen aandacht. We steunen de proeftuin op dit gebied 'Aandacht werkt' en verwerken de bevindingen in onze toekomstige aanpak.

Verenigingen en vrijwilligers

In Zoetermeer hebben we een uitermate rijk verenigingsleven, cruciaal voor de sociale samenhang in de stad. We kennen een breed scala aan type verenigingen, waarbij steeds kenmerkend is dat een groep inwoners zich vrijwillig inzet voor de samenleving. Het gaat daarbij om sport, kunst, cultuur en andere vrijetijdsactiviteiten, maar ook om groepen vrijwilligers die ondersteunende taken in het sociaal domein willen uitvoeren. We gaan met de volgende, nieuwe uitgangspunten voor verenigingsondersteuning aan de slag.

- De gemeente ondersteunt professionele- en vrijwilligersorganisaties bij het vormen van onderlinge netwerken in het sociaal domein. Zo kunnen ze beter samenwerken, kennis delen en vrijwilligers uitwisselen.
- Vrijwilligersondersteuning kan zich richten op alle onderdelen van het vrijwilligerswerk en de organisatie daarvan. Organisaties blijven altijd zelf verantwoordelijk voor hun vrijwilligers.
- Vrijwilligersondersteuning helpt vrijwilligers hun talenten en kennis te vergroten met opleidingen. Zo zijn ze goed toegerust op de praktijk. Dit gebeurt altijd in samenwerking met de betrokken organisaties waarvoor vrijwilligers actief zijn.

Statushouders

Statushouders zijn welkom als nieuwe inwoners van onze stad. Om deze groep zich hier goed thuis te laten voelen vraagt inzet van de mensen zelf en van de gemeenschap.

Het huidige beleid voor de doelgroep vergunninghouders is succesvol gebleken. Er is namelijk sprake van meerdere aandachtsgebieden zoals huisvesting, beheersing van de Nederlandse taal, inburgering, scholing, opleiding en werk. Ook met de te verwachten aantallen nieuwe vergunninghouders - de instroom heeft zich gestabiliseerd - blijft voortzetting van het bestaande beleid na 2018 nodig. Daarom staan wij een integrale aanpak voor:

- arbeidsparticipatie, scholing en toeleiding naar werk (dienstverlening vanuit de gemeente);
- integratie en participatie van de vergunninghouders (dienstverlening maatschappelijke organisaties);
- les en taalles in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (schakelklassen) voor kinderen van vergunninghouders en jeugdigen (door de onderwijsinstellingen).

Taalonderwijs is essentieel voor vergunninghouders. Met te weinig taalvaardigheid en ondersteuning is het bijzonder moeilijk om mee te komen en neemt het risico op schooluitval toe. Kortom, voor de integratie en participatie van deze groep is het belangrijk om vroeg in te zetten op intensieve taalontwikkeling.

We zetten het huidige beleid in ieder geval voor de duur van twee jaar voort. Daarna bezien we wat nodig is, mede afhankelijk van de instroom van vergunninghouders op dat moment.

Bij het sociaal domein zetten wij in op:

- Aansluiting sociaal domein bij wijkgericht werken
- Een sterke sociale basis voor iedereen
- Integrale benadering van de zorgvraag
- Beter zicht op de effecten van onze interventies
- Meer aandacht voor preventie, om zwaardere zorg te voorkomen
- Intensievere aanpak tegengaan van eenzaamheid
- Betere bereikbaarheid Wmo-afdeling van de gemeente
- Preventieve maatregelen voor schuldhulpverlening en armoedebeleid
- Nieuwe aanpak ondersteuning vrijwilligers in het sociaal domein
- Blijvende aandacht voor integrale aanpak begeleiding van statushouders
- We werken met één gezin, één plan, één regisseur

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van gemiddeld ruim € 2 miljoen per jaar, waarmee de bestaande dienstverlening/ondersteuning op peil kan worden gehouden. Daarnaast zal er aandacht zijn voor jongerenwerk, sociale cohesie en een tijdelijk budget voor ondersteuning van vergunninghouders.

5. Schaalsprong

Wij willen een antwoord bieden op de woningbouwopgave en willen ervoor zorgen dat de bestaande voorzieningen op peil blijven. Wij zien het belang van de versterking van de aantrekkelijkheid van Zoetermeer als vestigingsplaats voor bedrijven en inwoners.

Het programma "Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven" geeft vorm aan de groei en toekomst van Zoetermeer, voor zowel de fysieke als sociale stadsontwikkeling. Dit programma is een kwaliteitsimpuls voor de leefomgeving, het groen in en om de stad, de recreatieve voorzieningen (zwembad), biodiversiteit, gezondheid en welbevinden, verduurzaming en onderhoud aan bestaande wijken, energietransitie, sociale cohesie, bereikbaarheid en voorzieningen zoals winkels en scholen. Het gaat niet alleen om de groei met 10.000 woningen en de zoekopgave tot 16.000, maar vooral om de kwaliteit van bestaande wijken die verouderen en vergrijzen en daarom een kwaliteitsimpuls nodig hebben.

De schaalsprong is er voor de hele stad. Wij willen wijkgerichte verkenningen uitvoeren om te kijken hoe wijken aantrekkelijker en duurzamer kunnen worden gemaakt en hoe een sterke sociale infrastructuur op stads- en wijkniveau vorm moet krijgen.

Ook zetten wij in op gebiedsvisies voor her te ontwikkelen gebieden in de stad en op het voortvarend vervolgen van lopende grootschalige gebiedsontwikkelingen en projecten (Entreegebied, Binnenstad, Dutch Innovation Park en de Woningbouwprogrammering).

Wij willen in de komende periode de hoofdlijnen interactief met de stad de toekomst van Zoetermeer in een vergezicht uitwerken, met daarbij nadrukkelijk de verbinding van de kwantitatieve én kwalitatieve groei van de stad.

Dit kunnen wij niet alleen. Wij willen onderzoeken op welke wijze de noodzakelijke investeringen in Zoetermeer kunnen worden gefinancierd om de woningbouwontwikkeling en kwaliteitsslag te versnellen en mogelijk te maken.

Bij de schaalsprong zetten wij in op:

- De uitvoering van het programma "Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven"
- Groei van de stad in kwantiteit, 10.000 woningen met een zoekopgave tot 16.000
- Groei van de stad in kwaliteit van bestaande wijken die verouderen en vergrijzen en daarom een kwaliteitsimpuls nodig hebben
- De ontwikkeling van het Entreegebied (gebied rond de Mandelabrug, weerskanten van de Afrikaweg) als nieuw gemengd stedelijk milieu met een zoekopgave voor 4.500 woningen dat onderscheidend is in Zuid-Holland
- De ontwikkeling van onze binnenstad naar een volwaardige binnenstad met een breed, gevarieerd winkelcentrum, aangevuld met horeca, culturele voorzieningen, leisure, werkgelegenheid, wonen en een sfeervolle openbare ruimte.

Financiën

De investeringen in het verband met het programma 'schaalsprong' zijn nog niet concreet vertaald in benodigd budget. Wel houden wij hiervoor beschikbaar: de beschikbare ruimte in het RIF, de nog te verwachten winstafdrachten uit de grondexploitaties en de aan groei van de stad verbonden groei van de Algemene Uitkering.

6. Wonen

Wonen in Zoetermeer: 'Stimuleren maximale doorstroming'

Wij willen het woningbouwprogramma benutten voor het zoveel mogelijk bevorderen van de doorstroming op de Zoetermeerse woningmarkt. Wij willen 700 woningen per jaar toevoegen, waarbij de eerste 700 woningen in 2020 worden opgeleverd. Op die manier kunnen – in het licht van de grote woningbehoefte – zoveel mogelijk huishoudens binnen de stad een voor hen geschikte woning vinden.

We willen jongeren behouden, voor hen moeten we geschikte huizen bouwen. We kunnen jongeren aan Zoetermeer binden door in te zetten op de bouw van kleine sociale huurwoningen (nu weinig voorhanden) en er door hun compactheid tegelijkertijd voor zorgen dat jongeren op den duur doorstromen naar een grotere woning. Daarnaast zetten wij in op het realiseren van hoogwaardige woningen in de midden huur (ook een achtergebleven segment in Zoetermeer). De realisatie hiervan kan het doorstromen van huishoudens die 'scheef' wonen binnen de sociale huursector bevorderen. Bestaande sociale huurwoningen komen dan weer beschikbaar voor de sociale doelgroep, dé groep waarvoor zij bedoeld zijn. Tevens helpt midden huur huishoudens met een middeninkomen, die noch sociaal kunnen huren noch kunnen kopen, aan een woning. Kwalitatief goede appartementen voor empty nesters en zorgbehoevenden dragen er tot slot aan bij dat bestaande eengezinswoningen (waarvan Zoetermeer er relatief veel heeft) weer beschikbaar komen voor nieuwe gezinnen.

Met het oog op het zoveel mogelijk stimuleren van de doorstroming hanteert het college de volgende verdeling van het nieuwbouwprogramma over de bouwsegmenten als uitgangspunt: 27% sociaal (< € 710,-, de huurprijsgrens), 25% midden huur (> € 710 en < € 970) en 48% koop. NB: Zodra blijkt dat het regionale convenant over realisatie sociale woningbouw 'Gaten Dichten in Haaglanden' binnen onze aanpak past, tekenen wij dit convenant alsnog.

Wij zetten in op grote woonontwikkellocaties en zullen een aantal (kleine) solitaire ontwikkellocaties schrappen vanwege de maatschappelijke en sociale functies die deze locaties vervullen, zoals bijvoorbeeld trapveldjes. De betreffende locaties zijn: Baggerdepot Zwaardslotseweg, Buizerdveld en Voorweg RR omgeving / Zalkerbos 320.

Naast de genoemde verdeling van de nieuwbouw over de verschillende bouwsegmenten stelt het college een Actieprogramma Bevorderen Doorstroming op.

Bij wonen zetten wij in op:

- Een woningbouwmonitor opstellen en daarmee op vaste tijden de voortgang van de realisatie binnen de drie bouwsegmenten controleren en zo nodig bijsturingsmaatregelen treffen;
- Het instellen van een doelgroepenverordening voor het sociale en midden huursegment en op die manier de bouw en toewijzing binnen deze segmenten garanderen;
- Met behulp van lokaal maatwerk en/of ander instrumentarium samen met de corporaties het scheefwonen tegengaan binnen de Zoetermeerse sociale huursector;
- Actiever samenwerken met doorstroommakelaar(s) die jongeren, scheefwoners, empty nesters en zorgbehoevenden stimuleert en helpt door te stromen (al dan niet in combinatie met een doorstroompremie).

7. Groen en onderhoud

Robuust, aantrekkelijk, actief, natuurvriendelijk en klimaatbestendig!

Wij zien het groen als een kwaliteit van Zoetermeer. De stadsnatuur en onze natuurgebieden zijn kwetsbaar en de voordelen van groen zijn eindeloos. Het groen draagt bij aan een prettige woonomgeving en een goed vestigingsklimaat. Daarnaast bevordert het de gezondheid, het bevordert de actieve recreatie, het vergroot de biodiversiteit, en het vermindert de effecten van de klimaatverandering.

We willen daarom graag investeren in groen en stadsnatuur, in en om de stad. We willen het groen niet alleen behouden, maar ook uitbreiden en de kwaliteit verhogen. Wij zetten in op een hoger onderhoudsniveau van het groen en openbare ruimte in de stad, de wijken en de buitengebieden en zullen de Visie Centraal Park (Dobbegebied) voortvarend uitvoeren.

Wij willen investeren in de kwaliteit en de gebruikswaarde van de openbare ruimte zoals parken en investeren in een robuuste groenblauwe dooradering waardoor elke wijk goed is aangesloten op de parken in en rond de stad. Daarbij geven wij aandacht aan de recreatieve functie van het groen. Wij vinden een groenplan per wijk het middel om daarmee te starten.

De groeiopgave van 10.000 nieuwe woningen in de stad gaat hand in hand met de zorg voor de groene kwaliteiten van Zoetermeer. Het bomenbeleid belichten wij vanuit het oogpunt van de natuur, ecologie, overlast en ruimtegebruik.

Bij groen en onderhoud zetten wij in op:

- Kwaliteitsimpulsen aan het huidige groen
- Een hoger onderhoudsniveau van het groen en openbare ruimte in de stad en de wijken
- De aansluiting van wijken op parken in en rond de stad
- De uitvoering Visie Centraal Park (Dobbegebied)
- Groenplannen voor elke wijk
- Aandacht voor natuur- en buitengebieden
- Biodiversiteit
- Recreatieve functie groen

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van € 1,7 miljoen per jaar met het oog op een kwaliteitsslag in duurzaamheid, biodiversiteit en beheer openbaar gebied.

8. Energietransitie en duurzaamheid

Wij zetten de urgentie van de energietransitie kracht bij. Wij zetten volop in op de doelstellingen van het Klimaatverdrag van Parijs en omarmen het Duurzaamheidspact dat de Zoetermeerse politieke partijen gezamenlijk hebben ondertekend. Wij willen samen met de inwoners, bedrijven, omgevingsdienst en woningcorporaties in Zoetermeer meters maken met de energietransitie. Het college onderschrijft het belang van circulaire economie. Wij willen ons inspannen om het percentage restafval in Zoetermeer omlaag te krijgen. Daartoe denken wij aan pilots voor afvalscheiding. Wij streven naar een gelijk percentage restafval zoals bij vergelijkbare steden. Voor zover mogelijk en voor zover ze geen grote overlast veroorzaken, handhaven we de bestaande windturbines en onderzoeken we in overleg met de gemeente Lansingerland of er enkele in Bleizo kunnen worden bijgeplaatst. Daarnaast zetten we in op het stimuleren van het gebruik van zonne-energie.

Wij vinden de luchtkwaliteit in Zoetermeer belangrijk. Dit willen wij verbeteren, te beginnen bij de Europaweg. Er is budget gereserveerd voor het verduurzamen van schoolgebouwen. Wij willen het gebruik van zonne-energie stimuleren. Als college van Zoetermeer hebben wij een voorbeeldfunctie bij de energietransitie. Op dat gebied willen wij bij de beste gemeenten van Nederland horen.

Bij energietransitie en duurzaamheid zetten wij in op:

- Verduurzaming van bestaande woningen en wijken (elke wijk een energie-transitieplan)
- Voorloperschap beleid (nieuwe) woningen aardgasvrij voortzetten
- Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en schoolgebouwen
- Meer afvalscheiding
- Laadinfra elektrisch rijden op basis van duurzame energie
- Onderzoeken instelling van een revolverend duurzaamheidsfonds en een duurzaamheidsbonus
- Meer gebruik van zonne-energie stimuleren.
- Verbeteren van luchtkwaliteit.

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van € 0,5 miljoen oplopend naar € 0,75 miljoen per jaar, onder meer als bijdrage in het realiseren van energieneutrale gebouwen en het voorbereiden van andere maatregelen rond de energietransitie.

9. Onderwijs en economie

Onderwijs

Wij willen studenten en jongeren binden aan onze stad. Het beroepsonderwijs is belangrijk voor de stad: het versterkt de kennis- en ambachtseconomie, trekt bedrijven en trekt studenten aan. Het tekort aan werknemers met technische kennis neemt toe. Daarom focussen wij met name op technische beroepsopleidingen (vmbo, mbo, hbo, volwasseneneducatie), versterken die en laten ze een bredere rol spelen voor de regio.

Voor de focus op de technische beroepsopleidingen is het opgavegericht werken een goede ingang, zodat verschillende scholen en ondernemers met elkaar gericht kunnen samenwerken en vraagstukken kunnen oplossen. Innovatieve oplossingen gevonden in het onderwijs leiden vaak tot verdere ontwikkeling in de praktijk.

Ook de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is essentieel. We willen vooroplopen in het hybride onderwijs en werkgeverschap. Dit betekent bijvoorbeeld dat docenten die voor de klas staan, ook in de praktijk werkzaam zijn. En dat leerbegeleiders uit de praktijk ook in het onderwijs werkzaam zijn.

Deze zaken staan of vallen met het leggen van verbinding. Daar ligt ook de rol van ons als gemeente. We willen inwoners, onderwijs en ondernemers beter met elkaar verbinden, net als onderwijsinstellingen onderling. En we willen andere, nieuwe onderwijsinstellingen aan ons binden.

Het reguliere basis- en voortgezet onderwijs kan op onze voortdurende steun rekenen en samen met de onderwijsinstellingen bekijken we wat nodig is aan randvoorwaarden om het onderwijs zo goed mogelijk te faciliteren.

Een grote rol is daarbij weggelegd voor de ontwikkeling van de IKC's (de integrale kindcentra). We onderzoeken nieuwe vormen van IKC-aanbod, zoals bijvoorbeeld een sport IKC, vanuit de gedachte dat het kind centraal staat in Zoetermeer en niet het aanbod. Daarnaast wordt ruimte gegeven aan het implementeren van de verlengde leerweg (0-14 jaar), voorschoolse educatie en onderwijsachterstandenbeleid.

We hebben extra aandacht voor passend onderwijs. We willen dat ieder Zoetermeers kind dat onderwijs krijgt dat het beste bij hem of haar past en dat het beste in hem of haar naar boven brengt. Het liefst in Zoetermeer. En als dat echt niet anders kan, dan regelen we een goed alternatief. Daarnaast is onderwijs een belangrijke vindplaats voor leerlingen en gezinnen met een zorgvraag. Bijvoorbeeld het schoolmaatschappelijk werk is daarvoor cruciaal.

Bij onderwijs zetten wij in op:

- Versterken van relatie huidig mbo en hbo, en nieuwe relaties leggen
- Versterken verbinding beroepsonderwijs aan de arbeidsmarkt
- Versterken doorlopende leerlijn door goede samenwerking vmbo, mbo en hbo
- Ruimte voor praktijkgericht, hybride onderwijs
- Ruimte voor nieuwe onderwijsconcepten en -huisvesting over alle sectoren heen
- Het binden van jongeren aan Zoetermeer
- Versterken van Dutch Innovation Factory / Dutch Innovation Park

Economie: Bedrijvigheid is de motor voor stad

Wij zien bedrijvigheid als de motor voor de stad. Bedrijven en lokale ondernemers zorgen niet alleen voor economische groei en werkgelegenheid in Zoetermeer, maar ook in de wijken en wijkwinkelcentra zorgen zij voor leefbaarheid en reuring.

Bedrijven kiezen voor Zoetermeer vanwege de centrale ligging in de regio, de goede bereikbaarheid en goed opgeleid personeel. Wij koesteren deze belangrijke vestigingsvoorwaarden en willen hierin investeren zodat Zoetermeer de komende jaren voor het bedrijfsleven aantrekkelijk blijft. Een goed relatiebeheer en accountmanagement brengt dit onder de aandacht van bedrijven, zodat de juiste bedrijven Zoetermeer als vestigingsplaats blijven kiezen.

Zoetermeer is onderdeel van een belangrijke economische regio. Door een actieve rol binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) in te nemen zorgen we er voor dat Zoetermeer en de regio zijn economische positie kan versterken. Dit biedt tevens de kans om de grote uitdagingen als de energietransitie en circulair werken (van afval naar grondstof) stevig aan te pakken. Wij blijven daarbij inzetten op duurzaam aanbesteden.

Met de groei van Zoetermeer en de ontwikkeling van 10.000 woningen voor de komende jaren zijn wij ons scherp ervan bewust dat wij ook ruimte moeten blijven bieden aan bedrijvigheid. Dit vraagt om scherpe keuzes voor het juiste bedrijf op de juiste plek en scherpe keuzes over de modernisering van onze bedrijven- en kantorenlocaties. Wij kiezen ervoor om terreinen die belangrijk zijn voor de economie en werkgelegenheid te behouden en op te knappen: onder andere goed bereikbaar te maken met een goed openbaar gebied. Tegelijkertijd hebben wij aandacht voor verouderde locaties. Daarvoor onderzoeken wij of deze locaties worden gerevitaliseerd of kunnen worden getransformeerd naar woningbouwlocaties.

De Dorpsstraat is een potentiële parel van Zoetermeer, maar wij zien dat het nu niet goed gaat. Wij willen onderzoeken hoe het tij kan worden gekeerd en de Dorpsstraat weer een welvarende winkelstraat kan worden. Wij nodigen Zoetermeesters uit om met goede plannen te komen zodat wij samen kunnen werken aan de Dorpsstraat.

Wij zien het Dutch Innovation Park als een belangrijke ontwikkeling voor Zoetermeer. Met de aanwezigheid van de IT-opleiding van de Haagse Hogeschool, 500 studenten en toonaangevende technologiebedrijven is een krachtig cluster ontstaan. Bedrijven en onderwijs werken er gezamenlijk aan maatschappelijke opgaven zoals mobiliteit, startups, zorgvraag en digitale overheid. Wij zien deze campusontwikkeling als een vliegwiel voor innovatieve economie en de ontwikkeling van ondernemerschap en onderwijs in Zoetermeer.

Bij economie zetten wij in op:

- De kwaliteit en toekomstbestendigheid van onze kantoor- en bedrijventerreinen
- Het relatiebeheer en accountmanagement voor bedrijven
- De regionale economie in MRDH-verband
- Aantrekkelijke en bloeiende winkelkernen, zoals het Stadshart, de Dorpsstraat en de wijkwinkelcentra
- Het uitbouwen van het Dutch Innovation Park en de Dutch Innovation Factory
- Het Ondernemershuis/ TerZake voor startende ondernemers en ZZP'ers.
- De aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs voor goed opgeleid personeel en meer werkgelegenheid
- Bereikbaarheid: goede hoogwaardige ov-lijnen met Leiden en Rotterdam

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van € 0,5 miljoen ten behoeve van voortzetting van beleid ten aanzien kenniseconomie en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daarnaast een extra budget van eenmalig € 0,3 miljoen voor de economische ontwikkelingen in de stad.

10. Mobiliteit

Zoetermeer: de best bereikbare en verkeersveilige stad

Wij hebben de ambitie om de best bereikbare en verkeersveilige stad van Nederland te worden. Wij denken daarbij niet alleen aan de automobilititeit maar willen vooral ook prioriteit geven aan het openbaar- en duurzaam vervoer, de fiets en het lopen. De verkeersveiligheid staat daarbij op één. Iedereen moet veilig thuis kunnen komen. (Zie ook hoofdstuk Veiligheid). Verkeersveiligheid zal in de wijk en op scholen worden opgepakt.

Zoetermeer ligt centraal in de Randstad, tussen steden als Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht. Inwoners van Zoetermeer hebben door deze ligging uitgebreide keuzemogelijkheden om te werken en te recreëren. En andersom kunnen de werknemers van de in Zoetermeer gevestigde bedrijven overal uit de regio vandaan komen.

Van oudsher is Zoetermeer vooral op Den Haag gericht. Dat is ook terug te zien in de huidige mobiliteitspatronen en de kwaliteit van het infra-netwerk. De verbinding richting Den Haag is van goede kwaliteit maar staat, mede door succes, onder druk. Wij willen aandacht geven aan het behoud van optimale verbindingen richting Den Haag.

Wij ervaren echter ook dat de huidige netwerken geen recht meer doen aan de centrale ligging van Zoetermeer: in verschillende windrichtingen is met name de ov-kwaliteit onvoldoende. Reizigers ervaren bijvoorbeeld lange reistijden richting Rotterdam. Wij willen mede daarom investeren op de verbetering van hoogwaardige ov-verbindingen (lightrail) richting Rotterdam, Leiden/Amsterdam en Delft.

Als gevolg van de groei van onze stad zullen goede hoogwaardige ov-verbindingen met de regio steeds belangrijker worden voor Zoetermeer. Wij zullen ons dan ook inzetten op de genoemde ov-lijnen.

Wij willen aandacht geven aan het fietsverkeer. Wij willen onderzoeken daar waar het mogelijk is, de fietser voorrang moet kunnen krijgen.

Zoetermeer heeft goede ervaringen met wijkverkeerswerkgroepen. Wij zetten opnieuw in op de verkeerswerkgroepen in de wijk. Daarbij vinden wij onderwerpen zoals aandacht voor mobiliteit van ouderen en verkeersveiligheid op scholen van groot belang.

Bij mobiliteit zetten wij in op:

- Bereikbaarheid en verkeersveiligheid
- Schaalsprong OV: versterken en robuuster maken van het openbaar vervoernetwerk op regionaal niveau, zoals de regionale lightrailverbindingen
- Wijkverkeerswerkgroepen
- Voldoende laadvoorzieningen elektrische auto's
- Behoud bewaakte fietsstallingen en uitbreiding kwalitatief hoogwaardige parkeer- en stallingsmogelijkheden voor auto's en fietsen bij wijkwinkelcentra en randstadrailhaltes.
- Onderzoek naar mogelijkheden om de mobiliteit van ouderen binnen de gemeente te verbeteren.
- Waar mogelijk voorrang voor de fiets

Financiën

In de meerjarenbegroting wordt € 0,1 miljoen per jaar opgenomen ten behoeve van economische (mobiliteits-) ontwikkeling in regioverband.

11. Vrije tijd

Zoetermeer is een veelzijdige stad voor actieve vrijetijdsbeleving, een stad waar het naast goed wonen en werken ook goed recreëren is. Wij vinden belangrijk dat inwoners zich kunnen ontwikkelen, veel kunnen beleven en elkaar kunnen ontmoeten. Hiervoor zijn er laagdrempelige basisvoorzieningen zoals de sportaccommodaties, de culturele instellingen, de stadsboerderijen en de wijktuinen. Onze vrijetijdssector is bij uitstek de drager van ons citymarketingconcept 'buitensport en actieve levensstijl'. Die basisvoorzieningen zijn voor een stad als Zoetermeer inmiddels op orde. De volgende stap is te werken aan duurzame publieksontwikkeling en programmering.

We zetten in op onze citymarketing en we continueren ons brede aanbod aan evenementen. We vinden het belangrijk dat Zoetermeer om zijn positieve kenmerken bekend staat bij bewoners, bedrijven en bezoekers. Dergelijke kenmerken zijn in ieder geval buitensport en actieve levensstijl (maakbaar, speels en actief). Die kenmerken hanteren wij bij de uitvoering van dit akkoord. In het bijzonder bij de inrichting van het openbaar gebied, het neerzetten van Zoetermeer als aantrekkelijke winkel- en binnenstad in de regio en het positioneren van de vrijetijdsbeleving in Zoetermeer. Hier wordt extra in geïnvesteerd.

De afgelopen jaren hebben we de behoefte van de inwoners aan een nieuw recreatief zwembad goed gehoord. Dat moet er komen. Verkennende haalbaarheidsonderzoeken zijn inmiddels uitgevoerd. We willen nu onderzoek doen naar de meest geschikte locatie in de stad om het nieuwe zwembad te kunnen bouwen.

In deze sector worden veel verenigingen door vrijwilligers bestuurd. De eisen die aan het besturen van een club worden gesteld, nemen toe. Denk bijvoorbeeld aan de privacywetgeving. Wij willen de verenigingen daar goed bij ondersteunen. Het kunnen gebruiken van geschikte accommodaties is essentieel voor het voortbestaan van verenigingen. Daarom willen wij ze daarin beter ondersteunen. Wij willen dat ruimtes makkelijker en beter betaalbaar voor verenigingen beschikbaar zijn.

Cultuurpodium de Boerderij is een belangrijke voorziening voor de stad. Wij laten een second opinion uitvoeren op het onderzoek dat onlangs is uitgevoerd, zodat we goed inzicht krijgen in de benodigde investering en de meest rendabele exploitatie voor een toekomstbestendig podium.

De bibliotheek heeft zich met het Forum opnieuw uitgevonden. Er zijn wijkvestigingen in Rokkeveen en Oosterheem. Wij nodigen de bibliotheek uit om met het aanbod in de wijk aan te sluiten bij het wijkgericht werken, zoals wij dat deze collegeperiode inzetten.

Bij vrije tijd zetten wij in op:

- Een nieuw recreatief zwembad
- Investeren in citymarketing
- Een breed aanbod aan evenementen, met ruimte voor vernieuwing
- In de toekomst behoud van de Boerderij
- Ondersteuning verenigingen
- Beschikbaarheid van accommodaties voor verenigingen

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van € 0,5 miljoen oplopend naar ruim € 2 miljoen ten behoeve van een intensivering van citymarketing/evenementen en het kunnen realiseren van uitbreiding of aanpassing van accommodaties.

12. Dienstverlening

In dienst van de inwoners

We zetten in op een hoogkwalitatief niveau van dienstverlening door de gemeente Zoetermeer aan inwoners, bedrijven en organisaties. Met behulp van nieuwe technieken zetten wij in op het zo snel mogelijk, effectief en transparant beantwoorden van (aan-)vragen van inwoners. De gemeente is voor iedereen toegankelijk en is faciliterend aan de stad. Tegenwoordig kan men onafhankelijk van tijd en plaats, steeds meer digitaal zelf regelen. De digitalisering van onze maatschappij zal zich in een steeds sneller tempo voltrekken. Wij onderkennen dit en wij willen met de gemeentelijke dienstverlening de komende jaren meer inspelen op deze ontwikkelingen. We houden daarnaast aandacht voor mensen die moeite hebben met die digitalisering, zodat ook voor hen de gemeente toegankelijk blijft.

Bij dienstverlening zetten wij in op:

- Ict-middelen en capaciteit
- Informatiebeveiliging en gegevensbescherming
- Een meer faciliterende rol en houding van de gemeente Zoetermeer
- Nieuwe technieken moderne manieren van effectief werken, zoals zaakgericht werken, blockchain en andere ontwikkelingen.

Financiën

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 op voorhand nog geen extra budget op. Inzet is om uit de opbrengst van de doorlichtingsonderzoeken en herprioritering in beleid middelen vrij te maken.

13. Financiën en belastingen

Financieel perspectief

Zoetermeer is een financieel gezonde stad en dat willen we zo houden. We staan tegelijkertijd voor uitdagingen die vragen om investeringen die wonen en verblijven in de stad met goede voorzieningen nu en in de toekomst bevorderen.

De budgettaire ruimte die het college voor haar ambities heeft worden voor een groot deel bepaald door de ontwikkeling van het Gemeentefonds. Als gevolg van de groei van de economie en de overheveling van rijks-budgetten in het sociaal domein groeit de Algemene Uitkering. Uit deze hogere Algemene Uitkering moeten, ten opzichte van eerdere jaren, ook meer kosten worden betaald. De financiële ruimte uit de hogere Algemene Uitkering zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2019 vormt de basis voor het financieel perspectief.

In totaliteit investeert het college de komende periode een bedrag van bijna € 9 miljoen per jaar.

Ons doel is om een evenwicht te vinden tussen enerzijds investeren en anderzijds het – ook op termijn – in evenwicht houden van baten en lasten zonder dat extra lastenverzwaringen nodig zijn.

Om dit evenwicht te realiseren zullen wij de daarvoor beschikbare bestemmingsreserve (RIF) en het overschot in de reserve vrij inzetbaar benutten. Daarnaast zullen de komende collegeperiode, met de nadruk op de eerste twee jaar, de begroting en de werkprocessen middels een aantal doorlichtingsonderzoeken onder de loep worden genomen. Deze onderzoeken moeten resulteren in voorstellen tot vermindering van de inhoudelijke taken en/of aanpassingen door efficiency. De laatste algemene doorlichting van zowel output als efficiency dateert van meer dan vijf jaar geleden. Bij de doorlichting van werkprocessen worden in ieder geval de domeinen vergunningverlening, digitalisering dienstverlening en bedrijfsvoering onderzocht. Op deze terreinen is sprake van een fors toegenomen takenpakket en werkdruk.

In het financieel perspectief is vanaf 2020 rekening gehouden met een budgettaire opbrengst door aanpassing uit output/efficiency van netto € 1 miljoen oplopend naar € 2,5 miljoen structureel.

De investeringen in het fysieke domein betreffen vooral onderwerpen op gebied van duurzaamheid, vrije tijd en onderhoud van de stad. De extra uitgaven in het maatschappelijk domein betreffen vooral intensiveringen in veiligheid, sociaal domein en economie.

De investeringen in het verband met het programma 'schaalsprong' zijn nog niet concreet vertaald in benodigd budget. Wel houden wij de beschikbare ruimte in het RIF, de nog te verwachte winstafdrachten uit de grond-exploitaties en de aan groei van de stad verbonden groei van de Algemene Uitkering hiervoor beschikbaar.

In navolgend overzicht zijn de beleidsintensiveringen, op hoofdlijn, opgenomen.

Beleidsintensiveringen

* € 1.000

Thema/onderwerp	meerjarenbegroting 2019 -2022			
	2019	2020	2021	2022
wijkgericht werken	500	750	400	400
openbare orde en veiligheid	400	550	550	550
sociaal domein	2.600	2.550	1.800	1.650
schaalsprong	pm	pm	pm	pm
groen en onderhoud	1.650	1.750	1.750	1.750
energietransitie en duurzaamheid	500	600	650	750
onderwijs en economie	800	500	500	500
mobiliteit	100	100	100	100
vrije tijd	550	900	1.500	2.100
dienstverlening	-	-	-	-
bestuur en ondersteuning	1.200	1.250	1.150	1.000
financien en belastingen				
	8.300	8.950	8.400	8.800

Overige onderwerpen

Potje van de raad

Het zogenaamde "potje van de raad" van € 100.000 is de komende collegeperiode in de begroting als budget voor incidentele posten beschikbaar.

Integrale budgetten en sturing

Het college gaat werken met integrale budgetten. In dit akkoord zijn de belangrijkste opgaven en doelen opgenomen. Hoe middelen en personele inzet worden verdeeld is dienend aan het bereiken van de beoogde resultaten.

In het kader van het wijkgericht werken zal elke wijk een eigen budget krijgen dat specifiek voor die wijk kan worden ingezet. Dit betreft deels een verschuiving van bestaand budget en deels een extra investering die nodig is voor de overgang naar deze nieuwe manier van werken.

Bestuur en ondersteuning

In de meerjarenbegroting nemen wij voor 2019-2022 een bedrag op van ruim € 1 miljoen. Dit betreft de toename van de bestuurskosten en de ondersteunende activiteiten verbonden aan de uitvoering van de in het coalitieprogramma opgenomen beleidsmatige maatregelen.

Verkoop Eneco en duurzaamheid

Indien de verkoop van de aandelen Eneco doorgang vindt zal de daaruit voortvloeiende eenmalige opbrengst dekking bieden aan de structureel wegvallende dividendopbrengsten. Bij een hogere opbrengst dan voor die dekking noodzakelijk, zullen wij die meeropbrengst onder andere inzetten op de beleidsterreinen duurzaamheid, economie en citymarketing. Daarbij zal als basis een bedrag van € 1,5 miljoen worden benut voor een nog in te stellen duurzaamheidsfonds.

Reservering mobiliteit herschikken

In de huidige meerjarenbegroting is rekening gehouden met de lasten voor toekomstige investeringen van eenmalig € 3 miljoen op gebied van mobiliteit. De schaalessprong van het OV wordt gezien als onderdeel van de Zoetermeerse schaalessprong en betrekken wij bij de investerings- en dekkingsvoorstellen van de schaalessprong (RIF en groei algemene uitkering uit toename woningen). De specifieke reserveringen mobiliteit worden in de komende collegeperiode ingezet als dekking voor maatregelen op gebied van veiligheid en openbaar gebied.

Ontwikkeling lokale heffingen

De tarieven voor lokale heffingen worden als basis jaarlijks aangepast voor maximaal de inflatie.

Naast het algemeen stijgingspercentage worden de tarieven van de OZB ook aangepast voor de effecten van stijgingen of dalingen van de WOZ-waarde.

De rioolheffing is kostendekkend; de opbrengst rioolheffing wordt voor 60% geheven via een vast tarief en voor 40% op basis van de WOZ waarde waarbij de maximale stijging van het tarief (inclusief inflatie) € 17,50 per jaar is.

Afvalstoffenheffing

Als gevolg van gerealiseerde (tijdelijke) kostenvoordelen in de afgelopen jaren is een voorziening afvalstoffenheffing ontstaan met een omvang van ruim € 1,5 miljoen. Deze eenmalige middelen zetten wij in om het tarief van afvalstoffenheffing te beheersen. Enerzijds door mogelijke kostenontwikkelingen van duurzaamheidsinvesteringen op afvalgebied te dekken. Daarnaast door de komende vier jaar de tarieven met minder dan de inflatie te laten stijgen. Voor beide doeleinden reserveren wij de helft van het in de reserve beschikbare bedrag.

Hondenbelasting

De gemeente heft belasting over het houden van één of meerdere honden. De opbrengst daarvan komt terecht in de algemene middelen van de gemeente.

Wij vinden het belangrijk dat een deel van de opbrengst gebruikt wordt ten behoeve van de honden en hun bezitters dan wel voor het terugdringen van de overlast van hondenuwerf. Er zal een hondenspeelplaats met speeltoestellen voor honden worden gerealiseerd. Verder zal worden ingezet op het verminderen van de overlast door hondenuwerf. Daarbij valt te denken aan meer prullenbakken voor het deponeren van hondenuwerf of een campagne gericht op hondenuwerf.

Bijlage Uitgangspunten begrotingsbeleid

Met betrekking tot begrotingsdiscipline

1. Het eerste en – in principe – het laatste jaar van elke meerjarenbegroting dienen materieel sluitend te zijn.
2. Uitgaven voor nieuw beleid of tegenvallers in de uitvoering van de begroting worden zoveel als mogelijk binnen het programmabudget opgevangen (nieuw voor oud). Indien de mogelijkheden binnen het programmabudget niet toereikend zijn vindt een afweging plaats binnen de totale begroting.
3. In geval van onvoorziene financiële rampspoed zullen de begroting en de uitgangspunten van het begrotingsbeleid opnieuw en integraal worden gewogen. Geen enkel onderwerp of thema is daarbij uitgesloten.
4. Voor de beschikbaar gestelde budgetten geldt dat het maximale bedragen betreft. Wij spannen ons in om het beleid binnen de gestelde financiële kaders te effectueren.
5. Indien subsidies worden verworven welke een relatie hebben met de doelstellingen uit de Stadsvisie, ter dekking van te maken kosten, zullen deze middelen in eerste instantie ten gunste van de Rif komen of leiden tot lagere onttrekking van de benodigde middelen uit de Rif.
6. Jaarlijks wordt € 100.000 bestemd voor het 'potje van de raad' om te voorzien in dekking van eenmalige kosten.

Met betrekking tot momenten van besluitvorming

7. Er zijn twee momenten waarop de raad wijzigingen van de begroting integraal behandelt en besluit: het voorjaarsdebat (in juni) en het begrotingsdebat (in november). Het voorjaarsdebat is richtinggevend, het begrotingsdebat besluitvormend.
8. Beleidsvoorstellen met financiële gevolgen die niet binnen de vastgestelde budgettaire kaders passen of waarvoor geldt dat dekking zou kunnen worden verkregen door een financieel voordeel of een subsidie, zullen in principe niet eerder dan bij het volgend besluitvormingsmoment worden behandeld. Eventuele voordelen kunnen in principe niet zonder voorafgaande besluitvorming voor beleidsintensivering worden ingezet.
9. Besluitvorming over de uitgangspunten voor de vaststelling van de hoogte van de tarieven gebeurt op het moment dat er een integraal beeld is van de financiële positie van de gemeente. Dit is bij het begrotingsdebat.
10. Het (positieve en negatieve) rekeningresultaat wordt bij het vaststellen van de jaarstukken ten laste van de reserve vrij inzetbaar gebracht. Een eventuele herbestemming van het rekeningresultaat vindt plaats in de daaropvolgende perspectiefnota.
11. Posten die zijn opgenomen als reservering voor eenmalige investeringsuitgaven ten laste van het Reserve Investeringsfonds 2030 worden pas vrijgegeven na expliciete besluitvorming door de raad daarover, op basis van een uitgewerkt raadsvoorstel. Eerder mogen geen budgetten worden verstrekt dan wel verplichtingen worden aangegaan.

